

Verkiezingsprogramma 2022-2026 Partij van de Arbeid afdeling Midden-Groningen

Inleiding

In november 2017 vonden de vorige gemeenteraadsverkiezingen plaats waarbij de PvdA de grootste partij werd. We mochten starten aan de formatie van het eerste college van de nieuwe gemeente Midden-Groningen. Terugkijkend zijn het vier jaren geweest met grote uitdagingen. De gevolgen van gaswinning, economische en sociale problematiek en de coronacrisis moesten het hoofd geboden worden in een tijd waarin de gemeente het financieel krap heeft door dalende rijksbijdragen vanuit het gemeentefonds. Bij de financiële keuzes die we moesten maken hebben we steeds geprobeerd mensen met een lager inkomen waarvoor meedoen in de samenleving niet vanzelfsprekend is te ontzien. We zijn er trots op dat we veel van het armoedebeleid wat we bij de start hebben ingezet overeind hebben kunnen houden. Daarnaast is er geïnvesteerd op gebieden die wij belangrijk vinden. Overall staan nieuwe toekomstbestendige, veilige en duurzame integrale kindcentra. Nagenoeg elk dorp of wijk heeft een dorps huis of wijkcentrum waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Belangrijke voorzieningen als bibliotheken met daarbij het taalhuis en andere voorzieningen zijn behouden. Er is een woonvisie opgesteld. De basis is voor verdere planontwikkeling en investeringen op het gebied van wonen.

En dat is nodig. Want ook de komende jaren zullen uitdagend zijn. Er is een wooncrisis in Nederland die we ook in Midden-Groningen merken. Het realiseren van betaalbare huur- en koopwoningen is één van de speerpunten van ons programma. Daarnaast blijven we inzetten op meedoen en kansen creëren voor iedereen in Midden-Groningen. Dit betekent het overeind houden van een goed armoedebeleid en investeren in zorg en toegankelijke voorzieningen. Ook de wereldwijde klimaatcrisis vraagt van de politiek oplossingen en keuzes. Ook daar willen we vanuit Midden-Groningen verantwoordelijkheid in nemen en aan bijdragen.

Dit alles in een samenleving die te maken heeft met de gevolgen van een wereldwijde pandemie en waarin tegenstellingen meer dan ooit vergroot lijken te worden. Dit vraagt om een heldere en

verbindende manier van besturen. We willen zichtbaar en toegankelijk zijn in dorpen en wijken en bijdragen aan een Midden-Groningen waar mensen er voor elkaar zijn.

Gas- en zoutwinning

In 2018 is het historische besluit genomen te stoppen met de gaswinning. Dit is een goed besluit voor Groningen maar daarmee zijn de problemen door de gevolgen van gaswinning voor de Groningers nog niet voorbij. Door het stoppen van de gaswinning neemt het risico op zware aardbevingen af en daarmee neemt de omvang van het aantal woningen wat ingrijpend versterkt moet worden naar verwachting af. In november 2020 zijn afspraken gemaakt tussen rijk en regio over de versterkingsoperatie. Deze afspraken gingen over versnelling en over financiële compensatie voor woningeigenaren. Desondanks zien we nog steeds dat veel inwoners in onduidelijkheid zitten over de veiligheid en mogelijke versterking van hun woning. Ook de afhandeling van schade leidt nog tot veel onvrede door lange afhandelingstermijnen en uitkomsten die soms als onrechtvaardig en onuitlegbaar worden ervaren.

Onze keuzes:

- Wij vinden dat het Rijk zich aan de gemaakte afspraken moet houden om de gaswinning in 2023 te stoppen.
- Wij willen dat recht gedaan wordt aan het leed van onze inwoners en dat iedereen zich weer veilig voelt in zijn huis. We willen zekerheid voor elke woningeigenaar over de veiligheid van zijn/haar woning.
- Wij willen dat de middelen en beslissingsruimte voor het versterkingsprogramma zo dicht mogelijk bij de gemeente komen te liggen.
- Wij willen dat het rijk voldoende en ruimhartig middelen hiervoor ter beschikking stelt, zonder beperkende randvoorwaarden en intensieve controle vooraf door het Rijk of NAM.
- Bij de uitvoering van de versterking staat de bewoner centraal en willen we zo veel mogelijk gebiedsgericht werken. We willen voorkomen dat nieuwe verschillen tussen bewoners in dorpen en wijken ontstaan en staan open voor bewoners initiatieven voor een gezamenlijke aanpak van de versterking.
- We willen duidelijkheid over de uitvoering van de versterking voor elke woningeigenaar die in het versterkingsprogramma zit.
- Schrijnende situaties en schade aan funderingen moeten opgelost worden.
- We zorgen voor ondersteuning van woningeigenaren bij het investeren van de compensatiemiddelen in hun woning. Het gaat daarbij om advies en om het mogelijk maken van het combineren van deze subsidieregelingen met bestaande regelingen zoals een duurzaamheidslening van de gemeente. Op deze manier kunnen we de kwaliteit van de woningvoorraad verbeteren.
- Daar waar de gevolgen van gaswinning zichtbaar zijn in het gebied, investeert de gemeente in de openbare ruimte. Zo wordt in de dorpen waar versterking plaats vindt ook de openbare ruimte meegenomen en proberen we problematiek met vervallen panden op te lossen.
- Wij vinden de uitbreiding van zoutwinning niet gewenst. En we vinden dat er een goede (financiële) regeling moet komen voor het oplossen van schade aan kunstwerken, rioleringen en andere publiek vastgoed of infrastructuur als gevolg van de exploitatie van de zoutwinning.
- We willen dat inwoners die te maken hebben met schade aan hun woning mogelijk als gevolg van gaswinning en/of zoutwinning ook geholpen worden met een oplossing voor hun problematiek.

Leefbaarheid in buurten en dorpen

In de gemeente Midden-Groningen zien we dat er veel initiatief zit in dorpen en buurten om bij te dragen aan de leefbaarheid van de eigen leefomgeving. Er komen dorpshuizen tot stand en er worden veel activiteiten georganiseerd. Op deze manier ontstaat er gelegenheid elkaar te

ontmoeten en dit is het fundament onder sociale samenhang in dorpen en wijken waarbij mensen naar elkaar omkijken. We zijn erg trots op wat er op deze manier, in een goede samenwerking tussen bewoners en de gemeente, al tot stand is gebracht.

Tegelijkertijd zien we de kwetsbaarheid. Dorps- en wijkverenigingen draaien vaak op een kleine actieve groep mensen waarbij het soms moeilijk is vrijwilligers te vinden. Daarnaast zijn er binnen de gemeente verschillen tussen de kracht in dorpen en wijken. In het ene gebied loopt het makkelijker dan in het andere.

Wij vinden het ook belangrijk dat mensen zich veilig voelen in hun dorp of wijk en constateren dat dit helaas niet overal het geval is. Drugshandel op straat of aan huis, verpauperde panden met een komen en gaan van huurders, prostitutie aan huis of overlast door rondhangende lieden, vandalisme en opeenhoping van afval leiden er toe dat mensen zich soms niet veilig voelen. Wij vinden dit ongewenste ontwikkelingen die we moeten tegengaan.

Onze keuzes:

- We vragen dorpen en wijken een actueel dorps-of wijkplan te maken en ondersteunen dat proces actief. Op basis van dat plan maken we afspraken over de realisatie van het plan.
- Vanuit het Nationaal Programma Groningen liggen er kansen om initiatieven echt in een goed samenspel tussen inwoner en gemeente tot stand te brengen.
- Daar waar er minder kracht zit in een dorp of een wijk nemen we als gemeente een grotere rol. Verschil binnen de gemeente mag er daarbij ontstaan om zo ook te investeren in kwetsbare buurten waar het juist nodig is een sociale structuur op te bouwen.
- We willen dat de gemeente weer zichtbaar is in dorpen door bijvoorbeeld inloopmomenten in dorpshuizen.
- We investeren in de komende jaren in het tegen gaan van drugshandel, de aanpak van verpauperde panden en het verbeteren van de openbare veiligheid. Investeren in de eigen organisatie hoort daarbij. Inwoners moeten er op kunnen vertrouwen dat melden tot actie leidt. We betrekken het onderwijs en zetten jeugdwerk in om tot oplossingen te komen als het gaat om problematiek met jeugd.

Openbare ruimte

Bij de start van Midden-Groningen is er extra geïnvesteerd in de openbare ruimte. Als gevolg van latere (noodzakelijke) bezuinigingen zijn deze budgetten ook weer deels verlaagd. Een keuze waar de PvdA achter staat omdat het noodzakelijk was de budgetten voor armoede en zorg in stand te houden. Dit neemt niet weg dat bezuinigingen op het onderhoud van groen en wegen zichtbaar zijn en tot onvrede leiden bij een flink aantal inwoners. Ook zien we dat het onderhoud van speelplekken voor de jeugd onder druk staat. In sommige wijken of dorpen is vraag naar extra bankjes voor ouderen. Daarom zetten we in op verbeteringen en een aantal specifieke keuzes in het beheer van de openbare ruimte.

Onze keuzes:

We verhogen het budget voor het onderhoud van het openbaar groen, speelplekken en bankjes voor ouderen.

- We maken samen met inwoners van dorpen en wijken keuzes over de inzet van het geld en keuzes over wat een buurt of dorp zelf wil en kan doen om de eigen omgeving schoon en netjes te houden.
- Bij de (her)inrichting van nieuwe openbare ruimte maken we duurzame keuzes. Keuzes waarbij onderhoud niet alleen efficiënt, maar ook milieuvriendelijk is.
- We geven daarbij extra aandacht aan de inrichting
- De kwaliteit van de openbare ruimte moet overal aanvaardbaar zijn maar er zijn ook visitekaartjes. In de centra van onze dorpen wordt extra aandacht besteed aan de uitstraling van de openbare ruimte.

Sport- en accommodaties

Sporten is belangrijk voor de fysieke en sociale gezondheid van mensen. De gemeente Midden-Groningen kent een goede sport infrastructuur met een breed aanbod en een rijk verenigingsleven.

Onze keuzes:

- We houden sport toegankelijk voor iedereen. We willen de financiële ondersteuning bij het mogelijk maken van sporten voor iedereen minimaal behouden en waar mogelijk vergroten.
- Via het Nationaal Programma Groningen binnen het programma tijd voor toekomst ook inzetten op sport en gezondheid bij kinderen.
- We onderhouden een goede samenwerking met sportverenigingen zodat de goede sportinfrastructuur blijft bestaan.
- We gaan in gesprek met verenigingen over de mogelijke overdracht van sportaccommodaties aan verenigingen en de randvoorwaarden waar binnen dat mogelijk kan zijn

Duurzaamheid

De transitie naar een duurzame samenleving met ook andere vormen van energie is onvermijdelijk. Het is noodzakelijk om de wereld leefbaar te houden en door te kunnen geven aan onze kinderen. Tegelijkertijd zien we de uitdagingen en de spanningen die deze energietransitie met zich mee brengt in onze provincie.

Samen met de regio staan we voor de Regionale Energietransitie. Voor de periode tot 2030 hebben we ons aandeel voor het opwekken van wind- en zonne-energie bepaald op 5.7TWh. Maar daarmee zijn we er niet. De komende jaren zal ook een aanvullende inspanning tot 2050 worden gevraagd. En we moeten zorgen voor een goede aanpak van de warmtetransitie in onze gemeente. We vinden bij het verder uitwerken de volgende zaken belangrijk

Onze keuzes:

- Wij vinden dat de gemeente de regie moet nemen in de energietransitie.
- De lokale omgeving moet altijd betrokken worden bij nieuwe initiatieven en hiervan moet kunnen mee profiteren
- We willen dat mensen met de laagste inkomens ook kunnen meeprofiteren. We zetten extra in op het verduurzamen van sociale huurwoningen en de goedkope particuliere koopwoningen
- We ondersteunen kleinschalige initiatieven en dorps-coöperaties.
- We bieden geen ruimte meer voor grootschalige windparken binnen de gemeente. De PvdA geeft de voorkeur aan windparken op zee.
- We zijn voor het benutten van ruimte op daken voor zonne-energie van woningen en bedrijven. We vinden dat geluidschermen en wat voor oppervlakten dan ook zoveel mogelijk moeten worden benut en stimuleren het dubbelgebruik van functies
- Nieuwe vormen van zon -en windenergie hebben consequenties voor de inrichting van het landschap, dat is onvermijdelijk. Maar we vinden dat de lusten en lasten ook ruimtelijk binnen de provincie eerlijk moeten worden verdeeld.
- We willen Inwoners ondersteunen bij de verduurzaming van hun woning door het geven van informatie en het verstrekken van subsidies of leningen. Bij inrichting nieuwe wijken en gebieden spelen we in op klimaatadaptatie

Armoede en schulden

Nederland is een rijk land, maar de verschillen tussen arm en rijk worden wel steeds groter. Voor de PvdA is dat onaanvaardbaar: schulden en armoede staan volwaardig meedoen in de samenleving in de weg. Kinderen die opgroeien in armoede staan meteen op achterstand. Ook in onze gemeente

balanceren veel mensen op het randje van bestaanszekerheid. We willen dat dit stopt: mensen die in armoede en met schulden leven, verdienen vertrouwen en perspectief op een beter leven.

Onze keuzes:

- We vinden dat samenwerking en vroegsignalering in onze gemeente noodzakelijk zijn. Voor vroegsignalering is het belangrijk dat de gemeente alle informatie over schulden en betalingsachterstanden benut. We sluiten hiervoor een convenant met instellingen en organisaties als de woningcorporatie, energieleveranciers en zorgverzekeraars, zodat ze achterstanden bij de gemeente vroegtijdig kunnen melden en we op tijd kunnen ingrijpen.
- We kiezen altijd voor persoonlijk contact met inwoners.
- De PvdA pleit landelijk voor een verhoging van het minimumloon en het sociaal minimum. Dat is nodig om armoede en schulden zoveel mogelijk te voorkomen. In onze gemeente gaan we voor onze minimaregelingen uit van 130% van het sociaal minimum.
- We kiezen voor snellere schuldhulpverlening en verkorten de duur van de schuldhulptrajecten. Trage schuldeisers moeten gedwongen worden mee te werken binnen redelijke termijnen.
- We doen meer dan alleen de minimale ondersteuning. Waar nodig kopen we de schulden af en verstrekken we saneringskredieten.
- De macht van incassobureaus, deurwaarders en bewindvoerders willen we inperken. In onze gemeente gaan we kijken hoe we het doorverkopen van schulden kunnen verbieden. Onze wens is dat er per gezin nog maar één deurwaarder komt.
- We willen bescherming dichter naar de gemeente halen. Daarom nemen we de regie, werken we alleen samen met lokale bewindvoerders, en worden er strenge eisen gesteld aan mensen die zich als bewindvoerder in onze gemeente willen vestigen.
- We willen budgetondersteuners inzetten om te voorkomen dat er altijd bewindvoerders ingezet moeten worden.
- Jongeren met problematische schulden krijgen de kans om in ruil voor werk en scholing kwijtschelding te krijgen.
- We beginnen al op jonge leeftijd met goede financiële educatie, hiervoor willen we samenwerken met de vo-scholen. Een schuld op jonge leeftijd kan de rest van je leven verpesten.
- Om ervoor te zorgen dat iedereen in onze gemeente goed verzekerd is hebben we een ruime gemeentepolis voor alle mensen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum.
- Onze gemeente houdt het Meedoenfonds voor iedereen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum overeind. Kinderen die in armoede opgroeien krijgen via het Meedoenfonds een gratis lidmaatschap van de sportvereniging, de bibliotheek en culturele instellingen als de muziek- en toneelschool.
- Met de langdurigheidstoelage helpen we mensen die ten minste drie jaar op het sociaal minimum zitten. Deze individuele inkomensvoet is minimaal € 400 [...] voor alleenstaanden en € 500 [...] voor mensen in een meerpersoonshuishouden.
- We werken samen met bijvoorbeeld Stichting Leergeld, Stichting Jarige Job, het Armoedefonds, het Jeugdportfonds, de Kinderen van de voedselbank en Het Jeugdcultuurfonds om de effecten van opgroeien in armoede in onze gemeente te bestrijden.

Zorg en jeugdzorg

De gemeente is verantwoordelijk voor de Wmo- en de jeugdzorg. Deze taken zijn in 2015 naar de gemeente gegaan, maar helaas is dat niet met voldoende budget gebeurd. De PvdA vindt dat het beperkte budget nooit een belemmering mag zijn om de zorg te leveren die iemand nodig heeft. Iedereen moet daarop kunnen rekenen.

Onze keuzes:

- Zorg moet beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar zijn. De menselijke maat is daarbij belangrijk. We denken niet vanuit het stelsel, maar vanuit wat iemand nodig heeft.
- Inwoners moeten ruimte voelen om zorg te vragen als het nodig is. Dit kan niet alleen via de sociale teams, maar hiervoor werken we als gemeente ook nauw samen met vrijwilligersorganisaties die vaak dicht bij de mensen staan die hulp nodig hebben maar dit uit bijv. schaamte niet durven te vragen. Als de middelen schaars zijn is het aan de gemeente om te kiezen voor de mensen die het meest kwetsbaar zijn.
- In alle vormen van ondersteuning, toegang tot voorzieningen, regelingen en communicatie houden we rekening met laaggeletterden. Voor degenen die het lastig blijven vinden organiseren we één loket waar je ook mondeling met alle vragen terecht kan.
- Onze gemeente neemt de vrijheid om op zoek te gaan naar manieren om de omgekeerde solidariteit van het abonnementstarief in de Wmo te keren. Als PvdA blijven we daarbij een moreel appèl doen op de mensen met voldoende inkomen om het zelf te betalen. Niet “het recht op” moet centraal staan, maar de vraag “heb ik het nodig?”.
- Mensen wonen zo lang mogelijk thuis in hun eigen wijk/dorp. Tegelijkertijd zien we dat bij ouderen eenzaamheid en dementie vaker voorkomen. Het bestrijden van eenzaamheid zien we als onze maatschappelijke opgave: liever elke week iemand, die langs gaat bij kwetsbare ouderen om te vragen hoe het gaat en wat er nodig is, dan dat we alles vertalen in het maximum aantal uren huishoudelijke hulp.
- Liefdevolle zorg zit in een goede relatie van mensen met zorg- en hulpverleners. Om dat te bewerkstelligen werken we zoveel mogelijk met langdurige overeenkomsten/subsidies, juist voor die organisaties die zich bezig houden met eenzaamheid en armoedebestrijding.
- Lichte hulpverlening, zoals opvoedingsvragen, hulp bij het invullen van formulieren of de aanpak van lichte vormen van dyslexie, hoort niet in zorgaanbiedersland en halen we eruit. In plaats daarvan zorgen we voor plekken waar mensen laagdrempelig heen kunnen zoals we dat nu zien bij Humanitas.
- De marktwerking in de zorg dringen we terug door het aantal zorgaanbieders te beperken. Zo kunnen we beter prestatieafspraken maken met aanbieders, dit beter monitoren en voorkomen we, dat er in één straat dertig auto's van verschillende zorgaanbieders parkeren. Daarmee maken we het aanbod overzichtelijker voor onze inwoners.
- Zorgcowboys pakken we hard aan. Door er geen zaken meer mee te doen en ze zo mogelijk (strafrechtelijk) aan te pakken en financiële middelen terug te vorderen.
- Hoofd- en onderaannemerschap maken het hele systeem ondoorzichtig. Enerzijds zitten er veel cowboys bij de onderaannemers, anderzijds worden onderaannemers uitgebuit. Het kan niet zo zijn, dat onze gemeente dure zorg inkoopt bij de hoofd aannemer en dat deze vervolgens de winst in zijn eigen zak steekt door goedkoop in te kopen bij een onderaannemer.

Onderwijs

Ieder kind verdient een fijne jeugd, een veilig thuis en een goede school. Op school maak je vrienden, word je uitgedaagd om te ontdekken wie je bent en word je in staat gesteld om je dromen waar te maken. We doen er in onze gemeente alles aan om leerachterstanden en laaggeletterdheid tegen te gaan en de kansengelijkheid te bevorderen. Natuurlijk zijn de scholen verantwoordelijk voor de inhoud van het lespakket, maar dat betekent niet dat we als gemeente aan de zijlijn toe gaan kijken en ons alleen met de huisvesting bemoeien. We helpen scholen om zich te ontwikkelen tot sociale ontmoetingsplaatsen, bieden kinderen met leerachterstanden extra steun, bevorderen de diversiteit en bestrijden de kansongelijkheid met gericht beleid.

Onze keuzes:

- We blijven extra investeren in onze voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en voorkomen dat peuters en kleuters uit kwetsbare gezinnen met een achterstand aan hun schoolcarrière beginnen.
- Om ongelijkheid te bestrijden investeren we extra in scholen die veel leerlingen met een leerachterstand en/ of veel kinderen uit gezinnen met lage inkomens hebben.
- We werken intensief samen met de bibliotheek en ondersteunen hen financieel bij het realiseren van de aanpak van laaggeletterdheid. We zorgen dat het al gerealiseerde Taalhuis door kan blijven gaan.
- We zetten een buddytraject met taalcoaches op om laaggeletterde ouders en hun kinderen intensief met lezen te ondersteunen.
- We zorgen dat de lijntjes tussen de jeugdzorg, jeugdhulpverlening en de scholen kort zijn en regelen de jeugdhulp waar mogelijk intern op school.
- Overgewicht onder kinderen pakken we aan. We betrekken scholen, kinderopvangorganisaties, sportverenigingen, huisartsen en jeugdgezondheidszorg bij het stimuleren van een gezonde levensstijl.
- In de scholen en kantines van sportverenigingen zorgen we ervoor dat alleen gezonde voeding aanwezig is en er een zero-tolerance geldt voor het gebruik van prestatie verhogende middelen, alcohol, roken en drugs.
- Kinderen uit alle kernen moeten veilig naar school kunnen. Bij de realisatie van alle kindcentra in Midden-Groningen is aandacht besteed aan een veilige schoolzone en dat blijft van belang.
- We willen dat elk kind een startkwalificatie kan behalen. Zonder startkwalificatie is het vinden van een goede en zekere baan heel lastig. Om te voorkomen, dat jongeren in onze gemeente zonder startkwalificatie de arbeidsmarkt op gaan, werken we intensief samen met de middelbare scholen en mbo-instellingen.
- In samenwerking met het onderwijs gaan we voortijdig schoolverlaten tegen. Vroegtijdige schoolverlaters verliezen we niet uit het oog, treden we actief tegemoet en begeleiden we weer terug naar school, een vervolgopleiding of werk.
- Jongeren uit het praktijk- en speciaalonderwijs laten we niet in de steek en begeleiden we naar vervolgonderwijs of naar werk. Juist voor leerlingen op het praktijkonderwijs en speciaal onderwijs, die vroeger in Wajong terecht zouden komen, kan een individueel plan helpen om zekerheid te bieden. We maken dit plan voordat leerlingen 18 jaar worden.
- We investeren in werk-leergangen, zodat ook jongeren, die zich niet thuis voelen in de schoolbanken, een goede opleiding kunnen afronden.
- Er is in onze regio een schreeuwende behoefte aan vakmensen als loodgieters, elektriciens en lassers. Daarom stimuleren we het vakonderwijs, met vestigingen in onze gemeente . Hiervoor werken we samen met het lokale en regionale bedrijfsleven.

Wonen

De woningmarkt staat onder druk. Dat geldt ook voor de woningmarkt in onze gemeente. Er is sinds kort een grote vraag naar huur- en koopwoningen in alle dorpen. De prijzen voor koopwoningen stijgen tot ongekeerde hoogte. Voor veel mensen wordt het steeds lastiger om een woning te vinden die past bij hun budget. Jongeren en starters op de woningmarkt zijn hier extra de dupe van. Ook wordt het steeds lastiger om passende huisvesting te vinden voor mensen die urgent woningzoekend zijn zoals statushouders en andere doelgroepen. In veel wijken en dorpen is een deel van de sociale en particuliere voorraad verouderd en is er sprake van achterstallig onderhoud en hoge energielasten. In de gemeente staan best wel veel verpauperde panden, wat ten koste gaat van de leefbaarheid in de dorpen en wijken.

Onze keuzes:

- We streven naar voldoende betaalbare huur- en koopwoningen in alle dorpen en wijken en onderzoeken welke maatregelen we kunnen nemen, binnen de grenzen van de wet om op

die betaalbaarheid te sturen, zoals b.v. het invoeren van de zelfbewoningsplicht, het voeren van een actief grondprijnsbeleid of het invoeren van erfpacht.

- We willen koopwoningen bouwen in alle prijsklassen. Dat gaan we doen op grotere locaties zoals Vosholen en op vrijkomende (school)locaties binnen in alle dorpen en wijken van de gemeente. Wij vinden het belangrijk om eerst de vrijkomende locaties te benutten, en dan pas te kijken of we ook elders in een dorp of wijk grootschalig moeten uitbreiden.
- Waar mogelijk stimuleren we dat leegstaande winkelpanden en niet meer in bedrijf zijnde boerderijen een woonfunctie krijgen.
- We vinden dat er ook nieuwe sociale huurwoningen moeten worden gebouwd: ter vervanging van bestaande verouderde woningen maar ook in een nieuwe wijk als Vosholen 2 moet er plek zijn voor sociale woningbouw.
- Ook bieden we ruimte voor nieuwe woonvormen, zoals hoven voor ouderen, flexwoningen voor mensen die snel tijdelijk huisvesting nodig hebben en “tinyhouses”.
- We stimuleren het levensloopbestendig maken van bestaande en nieuwe woningen.
- We ronden de wijkvernieuwing in Gorecht West af en starten met wijkvernieuwing In Noorderpark en Spoorstraat- Kieldiep. Bij de wijkvernieuwing gaat het niet alleen om het aanpakken van de woningen, de openbare ruimte en het verkeer, maar ook om de sociale voorzieningen in de wijk, investeren in onderwijs en jeugd , het verbeteren van de veiligheid en het ondersteunen van kwetsbare groepen en het verbeteren van de veiligheid .
- Wij willen doorpakken met de aanpak van verpauperde panden en het tegengaan van illegale kamerverhuur en het vragen van te hoge huurprijzen. Spoedzoekers, mensen in de knel en arbeidsmigranten zijn hiervan vaak de dupe. We willen een meldpunt voor kamerverhuur en aanpak van slechte huisvesting van arbeidsmigranten.
- We willen met behulp van de gelden uit het landelijk Volkshuisvestingsfonds fors investeren in het verduurzamen van m.n. goedkope koopwoningen en huurwoningen. Hierdoor kunnen de energielasten omlaag.

Cultuur

Inwoners van Midden-Groningen, jong en oud, kunnen gebruik maken van veel gesubsidieerde en niet gesubsidieerde culturele voorzieningen: bibliotheken, Kielzog theater en muziekschool, de kunstwerkplaats, dansscholen, een bioscoop, de Fraeylemaborg, veel kleine musea en er zijn veel kleine festivals. Vrijwilligers zijn onmisbaar bij het in standhouden van onze voorzieningen. Ondanks de slechte financiële positie van de gemeente is het in de afgelopen jaren gelukt het culturele aanbod op peil te houden. En er is via het Nationaal Programma Groningen extra geld beschikbaar om meer in te zetten op cultuur voor jeugd en jongeren. En we zien dat cultuur ook een belangrijke bijdrage levert aan het toerisme.

Onze keuzes:

- Iedereen moet mee kunnen doen, ook als je minder geld hebt. Daarom willen we financiële drempels om mee te doen wegnemen door blijvend deel te nemen aan het Jeugdcultuurfonds en Meedoenfonds.
- We willen extra aandacht voor cultuur in het ouderenbeleid en het sociaal beleid.
- We werken het cultuuraanbod voor de jeugd verder uit. Jongeren krijgen de kans zelf aan de slag te gaan en er komt meer cultuuraanbod op de scholen.
- We willen dat in alle dorpen en wijken culturele activiteiten kunnen worden georganiseerd. Het leefbaarheidsfonds geeft de mogelijkheid deze activiteiten financieel te ondersteunen.
- We willen niet gesubsidieerde instellingen ondersteunen bij het versterken van de organisatiekracht (bestuurlijke vernieuwing, werven en ondersteunen vrijwilligers).
- We willen cultuur als pijler van toerisme en recreatie verder versterken en de marketing verder ontwikkelen.
- We blijven eigenaren van monumenten ondersteunen in het behoud van het mooie erfgoed wat onze gemeente rijk is.

Dienstverlening

Onze inwoners hebben recht op een goede dienstverlening door de gemeente of het nu gaat om het afhalen van een paspoort, het aanvragen van een vergunning of subsidie, een uitkering of het betalen van de geleverde goederen en diensten. Daarnaast is goede communicatie met onze inwoners van groot belang.

Onze keuzes:

- Termijnen van afhandeling van vergunningen en uitkeringen moeten worden nagekomen. Iedereen die een vraag stelt aan de gemeente moet binnen de gestelde termijn een antwoord krijgen en niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd.
- Digitale dienstverlening is prima, maar het mag er niet toe leiden dat burgers, die niet digitaal vaardig zijn of over onvoldoende financiële middelen beschikken om de nieuwste mobiele telefoon of pc aan te schaffen, op achterstand komen. Er moet altijd een alternatief ter beschikking staan en mensen moeten waar nodig ondersteund worden bij hun (aan)vragen.
- Veel gemeentelijke informatie wordt verstrekt via de website en regiokrant. We zien dat in veel dorpen de lokale nieuwsvoorziening verdwijnt en er een tekort aan bezorgers is waardoor kranten niet altijd bezorgd worden. Wij willen hier extra op in zetten door te onderzoeken op welke wijze we de informatievoorziening in en over de dorpen kunnen verbeteren en hiervoor een extra budget ter beschikking te stellen.
- De gemeente moet zijn rekeningen op tijd betalen. We zijn daarin een betrouwbare partij.

Werk en economie

Met ruim 22.500 arbeidsplaatsen telt Midden- Groningen, na de stad Groningen, de meeste arbeidsplaatsen. Van oudsher kent de gemeente, naast een sterke industrie en scheepsbouw, ook veel werk in de agrarische sector en de logistiek. En er liggen kansen in de sectoren toerisme en recreatie.

De lokale economie staat er redelijk voor. Veel bedrijven willen uitbreiden of verplaatsen en er is een toenemende belangstelling van bedrijven die zich in Midden-Groningen of de regio willen vestigen. De energietransitie biedt nieuwe kansen voor werkgelegenheid en verduurzaming van onze bedrijven. De werkloosheid ligt iets boven het landelijke gemiddelde. In de verschillende kernen is de detailhandel gemiddeld op een redelijk niveau.

De gevolgen van corona zijn nog niet goed te overzien. Op de korte termijn lijkt het mee te vallen, maar we zien dat sommige sectoren, zoals horeca en bepaalde winkels, het zwaar hebben. Ook veel ZZP'ers hebben het zwaar.

Onze keuzes:

- We blijven inzetten op een samenleving waarbij iedereen die kan werken, de kans krijgt zijn talent te benutten om mee te doen.
- We monitoren de gevolgen van corona en zullen waar nodig onderzoeken hoe we extra steun kunnen bieden.
- Uitbreiden van bedrijfsterreinen , waarbij we samen met omliggende gemeentes een strategie willen bepalen. Bij vestiging van nieuwe bedrijven is het belangrijk dat ze veel arbeidsplaatsen opleveren die kansen bieden voor de regio, zeker als het gaat om bedrijven die veel ruimte vragen.
- We gaan verouderde bedrijfsterreinen herstructureren waar nodig.
- We willen een betere inpassing kleinschalige bedrijven in het lint van de dorpen.
- We faciliteren innovatie en circulaire economie in samenwerking met bedrijven, Hanzehogeschool en universiteit
- We realiseren nieuwe vormen van praktijk- en beroepsonderwijs in de nabijheid van bedrijven binnen de gemeente

- We ontwikkelen samen met landbouwers een strategie voor duurzame landbouw binnen de gemeente.
- We stimuleren nieuwe werkgelegenheid in sectoren recreatie, toerisme en energie.
- We werken samen met ondernemers aan goed vestigingsklimaat van detailhandel en het versterken van bestaande centra.